

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ: СТРУКТУРНІ ТА
ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ**

Студентки групи Пкит 11-19

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша – китайська

Сидоренко Валерії Валеріївни

Науковий керівник:

к.філол.н., доц. Геворгян К.Л.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	5
1.1.Словосполучення сучасної китайської мови як синтаксична одиниця.....	5
1.2. Історія вивчення словосполучень у китайській лінгвістиці.....	6
1.3. Методологія досліджень словосполучень у китайській мові.....	8
Висновки до першого розділу.....	11
РОЗДІЛ II. СТРУКТУРНІ І ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ	
СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	12
2.1 Класифікація словосполучень.....	12
2.1.1. Структурні та функціональні типи словосполучень.....	14
2.2. Функції словосполучень у китайській мові	17
2.3. Класифікація по центральному компоненту.....	17
2.3.1. Субстантивні словосполучення.....	18
2.3.2. Ад'єктивні словосполучення.....	21
2.3.3. Дієслівні словосполучення	21
Висновки до другого розділу.....	23
ВИСНОВКИ.....	25
АНОТАЦІЯ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27

ВСТУП

Словосполучення є важливою структурно-функціональною особливістю у китайській мові. Завдяки словосполученням ми можемо розуміти їх значення й функціональні особливості в реченні. Оскільки, вони дають сенс й основну думку речення.

Актуальність обраної теми полягає у тому, що “словосполучення” в китайській мові має структурні та функціональні особливості, яку ми будемо досліджувати. Багато китайських дослідників, зазначили що “словосполучення”- це фіксований відрізок мови, який складається з двох або більше слів.

Об’єктом – це словосполучення дослідження є структурно-функціональні особливості словосполучень китайській мові.

Предметом – структурні та функціональні особливості є теоретичні засади вивчення словосполучень китайській мові. китайській мові.

Мета курсової роботи містить структурно-функціональні особливості словосполучень у китайській мові.

Для реалізації цієї мети були поставлені такі **завдання**: -
 вивчити точки зору дослідників з питань, що стосуються понять синтаксичної одиниці словосполучення;
 -виділити класифікації словосполучень;
 -проаналізувати структурно-функціональні особливості словосполучень китайській мові.

У процесі дослідження були використані наступні **методи**:

метод аналізу і синтезу для визначення загальних ознак словосполучень китайській мові;

порівняльний метод для вивчення національних особливостей словосполучень;

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані в процесі викладання китайської мови, зокрема таких дисциплін як “Теоретична граматики китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”, “Практичний курс перекладу з китайської мови”, а також словники та подальшого дослідження особливостей китайської лінгвокультури.

Структура роботи включає: вступ, два розділи (словосполучення в китайській мові, структурні й функціональні особливості словосполучень у китайській мові), висновки, анотацію китайською мовою, список використаних джерел.

РОЗДІЛ I. СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Китайська мова путунхуа базується на вимові та граматиці різних північних діалектів, включаючи пекінський. Окрім путунхуа, китайська мова включає кілька груп діалектів або мов (кантонська, шанхайська, хакка, мінь, ву, гань, сян та інші), які не є взаємозрозумілими. (*Chinois mandarin : Grammaire*, б. д.)

Словосполучення — 词组 *cí zǔ*, які часто називають фразами, - це фіксовані відрізки мови, в яких два або більше слів утворюють певну комбінацію і часто вживаються разом у різних реченнях. Слова і словосполучення можуть утворювати речення самостійно, які є однослівними реченнями або словосполученнями, але не можна сказати, що слова і словосполучення є фразами. В китайській граматиці з точки зору граматичної ієрархії фраза займає проміжне місце між словом і реченням.

1.1. Словосполучення сучасної китайської мови як синтаксична одиниця.

Китайська належить до мов ізольюючого типу, під якими зазвичай розуміють мови, у словах яких не виражене їхнє відношення до інших слів і, як наслідок цього, не маркована їхня синтаксична функція в реченні. Синтаксична функція слова виявляється через його стосунки з іншими словами в реченні, які виражаються за допомогою порядку слів і вживання службових слів. Почнемо з розгляду словосполучень у китайській мові. Словосполучення являє собою семантико-граматичну єдність, що складається з двох і більше знаменних слів, між якими існує підрядний зв'язок, і яке виступає як першоелемент усіх синтаксичних структур, від простого речення до складного синтаксичного цілого.

Словосполучення можна структурно розділити на дві категорії: фіксовані фрази та вільні фрази. Фіксовані фрази відносяться до звичних

словосполучень, які мають відносно фіксовану структуру. Фіксовані фрази є незмінними за структурою, а слова, що входять до складу фіксованої фрази, та їхній порядок, як правило, незмінні. Стійкі словосполучення є цілісними за значенням, і слова, що входять до складу стійкого словосполучення, часто не можуть бути інтерпретовані буквально самі по собі. (*新中国成立 70 年: 中国语言学研究进入最繁荣时期*, 2019)

За кількістю слів, що містяться у фразі, її можна розділити на дві категорії: прості й складні словосполучення. Прості словосполучення складаються лише з двох слів і мають одну граматичну структуру; складні словосполучення складаються з трьох і більше слів, а їхня внутрішня граматична структура є відносно складнішою.

1.2. Історія вивчення словосполучень у китайській лінгвістиці

За 70 років, що минули з часу заснування Нового Китаю, лінгвістичні дослідження в Китаї увійшли в найбільш швидкозростаючий і найбільш академічно процвітаючий період у своїй історії.

Концепція історичної лінгвістики сприяла вивченню китайської мови з точки зору історії її розвитку. У рукописній "Історії китайської мови" Ван Лі вперше були окреслені основні напрямки фонологічної, граматичної та лексичної історії китайської мови. "Історія китайської мови поступово стала важливим дисциплінарним напрямком у вивченні китайської мови". (*新中国成立 70 年: 中国语言学研究进入最繁荣时期*, 2019)

Мовне життя та мовна політика також сприяли дослідженням застосовності мов і писемностей. після створення Державної мовної комісії у 1985 році акцент змістився на стандартизацію, унормування, а згодом і інформатизацію мов і писемностей. Прикладні дослідження в галузі мови та писемності були відповідно скориговані. Загальні стандартизовані списки китайських ієрогліфів, зіставлення різнорідних слів, гонконгсько-тайванський

акцент, діалектні слова, іноземні та алфавітні слова, інтернет-фрази — ці теми стандартизації принесли велику кількість результатів. Оскільки мовна екологія Китаю значно змінилася з плином часу, мовна політика також повинна була змінюватися з часом, щоб побудувати більш гармонійне і раціональне мовне життя. (*新中国成立 70 年: 中国语言学研究进入最繁荣时期*, 2019)

Якщо ми розглянемо, у мові їньських написів важко було провести межу між словами та словосполученнями. (Акбудак & Вечоринська, 2020, с.22) Морфеми ідентифікувалися фонетично за складами, більшість слів були односкладовими та будь-якими комбінаціями односкладових слів, які представляли певний граматичний зв'язок й утворюють синтагму. У мові глибокого друку не було формальної мови для формалізації зв'язків між послідовними реченнями. За правилами слововживання в давньокитайських писемностях. (Акбудак & Вечоринська, 2020, с. 48)

У мові всі справжні слова можна поділити на іменники і присудки. У Стародавньому Китаї імена зазвичай були суб'єктами та об'єктами, а предикати — предикатами. (Акбудак & Вечоринська, 2020, с. 48) Однак це лише найпоширеніші та загальні ознаки кожної частини мови. Стародавня китайська мова сильно відрізнялася від мов інших епох. Основна причина полягає в тому, що більшість залучених слів можуть мати незвичне використання, і кожна частина мови може виконувати функцію майже будь-якого члена речення. Коли слово використовувалося в аберантній функції, часове граматичне значення, визначене його синтаксичною роллю, викликало конфлікт зі значенням слова як конкретної частини мови. Наприклад, слово, що позначає сам предмет без контексту, може позначати лише ознаку іншого предмета, залежно від його місця в реченні, а слово, що позначає якість, може набувати предметного значення. Стародавні китайські речення містили всі речення, характерні для сучасної мови. Підметом може бути іменник і займенник, але зазвичай підмета взагалі немає, тому присудок часто є

головним підметом речення, а присудок часто ставиться після іменника, який виконує роль присудка, та іменника, який передує предикату є цільовою функцією. Присудки також можуть використовуватися перед іменниками, щоб діяти як уточнюючі або керуючі.

Предикатив (述语 *Shù yǔ*) — це слово або словосполучення, що є частиною речення, у якому щось — позитивно чи негативно говориться про предмет. У лінгвістиці їх ототожнюють з предикатами, але предикати відносять до формальних аспектів як будівельних блоків речень, а предикати — до змістовних семантичних аспектів. (Акбудақ & Вечоринська, 2020, с. 48)] Присудок найчастіше ставився після іменника в ролі присудка, тоді як попередній іменник виступав у ролі підмета. Присудок також може використовуватися перед іменником, щоб діяти як визначення або керувати останнім як визначенням. Деякі предикати в ролі предиката зазвичай мали афікси, тоді як інші вільно використовувалися як предикати без афіксів або як визначення. Словосполучення, у якому присудок стоїть після іменника як присудка, завжди можна замінити словосполученням, у якому присудок стоїть перед іменником і стає визначенням.

Наприклад: 格子飞 *Gé zǐ fēi* голуб летить — 飞格子 *Fēi gé zǐ* літаючий голуб.

1.3. Методологія досліджень словосполучень у китайській мові

Словосполучення має певний і фіксований порядок слів. Він відіграє важливу роль у граматичній будові мови. Залежно від внутрішньої природи слів, різноманітних зв'язків і відношень між явищами навколишнього світу та нашими думками про нього слова поєднуються між собою за певними закономірностями. Більшість лінгвістів розрізняють центральні та підрядні компоненти речення, оскільки зв'язки між компонентами базуються на підрядних зв'язках. Крім того, словосполучення - це семантико-граматичні

одиниці двох і більше значущих слів. У сучасному мовознавстві розроблено окремий апарат для виявлення й опису загальних і сублінгвістичних ознак цього класу структурних семантичних одиниць.

Якщо ми розглянемо методи дослідження словосполучень у китайській мові, то спершу аналізуємо граматику — граматичні дослідження, які були досягнуті за останні 40 років, з основним корпусом стародавніх текстів, були дуже плідними, і більшість цих текстів тепер описані та проаналізовані в спеціальних граматиках. Деякі монографічні дослідження зосереджуються на класах слів, які є основному об'єкті вивчення, деякі - на синтаксичній формі, а деякі - на тому й іншому, причому кожне з них має свої особливості. Хе Леші "Дослідження порожніх слів у "Цзо Чжуань"- це тематичне дослідження важливих і репрезентативних невизначених слів у кожній категорії "Цзо Чжуань", що надає всебічний і детальний звіт про їх поширення та використання. Дослідження класів слів "Лу Ши Чунь Цю" Інь Гуогуана містить всебічний огляд класів слів книги. "Дослідження синтаксису" Гуань Сечу та "Дослідження синтаксису" Бай Чжаоліня більше зосереджені на вивченні та аналізі синтаксичних форм у "Янь Ті Лунь". Ляо Сюдун "Дослідження синтаксису Чу Ши, Цянь Цзунву", "Дослідження синтаксису "Шан Шу в сучасній китайській мові та Хе Леші", "Дослідження синтаксичних особливостей Ши Цзі" всебічно розглядають важливі вставні слова та синтаксичні форми Чу Ши, Шан Шу та Ши Цзі. (*汉语历史语法研究 70 年 (二)*, б. д.)

Спільною рисою цих монографій з граматики є широке застосування кількісних методів дослідження, використання детальних статистичних даних для відображення важливих граматичних явищ, на основі яких проводиться більш об'єктивний якісний аналіз і робляться ґрунтовні та достовірні висновки. Це дозволяє уникнути помилок, пов'язаних з узагальненнями на основі прикладів або суб'єктивними судженнями, що ґрунтуються на інтуїтивних враженнях. (*汉语历史语法研究 70 年 (二)*, б. д.)

Таким чином, Ма Цзяньчжун і Лі Цзіньсі — засновники синтаксоцентричної граматики китайської мови. Їхній вплив був безперечним і на авторів словоцентричних граматики китайської мови. При цьому важливо пам'ятати, що подібні граматики зовсім не поривають цілком і повністю із синтаксисом. Вони лише доповнюють його слова, ставлячи останній на пріоритетне становище стосовно першого. Інакше кажучи, під час класифікації слів за частинами мови, вони виходять не тільки із синтаксичного критерію, а й власне морфологічного. Останній критерій дозволяє їм говорити про належність того чи іншого слова до певної частини мови поза реченням, на рівні словника. Ван Лі писав: “Ми вважаємо, що частини мови, до яких належать слова, можуть бути зазначені в словнику, їхня приналежність до частини мови може бути впізнана в самому слові ще до того, як воно ввійде до складу речення”.(汉语历史语法研究 70 年 (二), б. д.)

Ван Лі та Люй Шусяна слід розцінювати як засновників змістовного або словесно-семантичного словоцентризму в китайській граматиці. Засновником же формального словоцентризму в ній став Гао Мінкай. Граматичні праці цих трьох учених почали з'являтися в 40-ті роки ХХ століття, але їхні автори продовжували працювати і в наступні роки.

Висновки до першого розділу

Синтаксична функція слова виявляється через його стосунки з іншими словами в реченні, які виражаються за допомогою порядку слів і вживання службових слів. Синтаксична одиниця — це одиниця компонентів, які мають певний семантичний зв'язок між собою і обов'язково граматично пов'язані між собою. Словосполучення є першим елементом кожної синтаксичної структури, й словосполучення є засобом позначення понять й повідомляють відносно закінчені думки. Вони є засобом вираження суджень.

Під час синтаксичного аналізу речення потрібно розрізнити такі поняття, як сполучення слів і словосполучення. Сполучення слів — це будь-яке об'єднання слів у реченні, тоді як словосполучення - це одиниця мови, що має певні семантичні та синтаксичні властивості.

Отже, словосполучення є сенсом самого речення в якому є сталий порядок слів, або іноземці зазвичай називають це — фразами, в яких два або більше слів утворюють певну комбінацію і часто вживаються разом у різних реченнях. Слова і словосполучення можуть утворювати речення самостійно, які є однослівними реченнями або словосполученнями, але не можна сказати, що слова і словосполучення є фразами. В китайській граматиці з точки зору граматичної ієрархії фраза займає проміжне місце між словом і реченням.

РОЗДІЛ II. СТРУКТУРНІ І ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

В цьому розділі ми розглянемо, вже більш детально структурні й функціональні особливості словосполучень у китайській мові.

2.1 Класифікація словосполучень

Якщо розподілити словосполучення відповідно до властивих їм структурних і семантичних ознак, не завадить дати подвійну класифікацію: структурну — за кількістю компонентів і семантичну — за смисловою злитістю компонентів, а також за центральним компонентом. Отже, розглянемо класифікацію за кількістю компонентів.

Класифікація за кількістю компонентів

Залежно від кількості значущих слів у словосполученнях цей клас загальних синтаксичних одиниць можна розділити на дві великі групи: прості і складні речення.

Прості словосполучення — це фрази, що складаються з двох значущих слів, які виражають одне значення й можуть представляти різні поняття: теми, якості, поведінка, процеси. Прості словосполучення являють собою найпростіші, елементарні синтаксичні одиниці, а також мінімальні одиниці фонетичного членування в потоці зв'язного мовлення. (Jerome, 2016, с. 322)

Вони виникають завдяки одиничного синтаксичного зв'язку. Наприклад: 金戒指 Jīn jièzhǐ- золоте кільце, 买纸 Mǎi zhǐ — купити папір, 告诉新闻 Gàosù xīnwén — розповісти новини, 妈妈的包 Māmā de bāo — мамина сумка.

Складними словосполучення — можна назвати фрази, що складаються з трьох або більше значущих слів. Як і прості словосполучення, це номінативна одиниця, яка вказує або називає різні поняття. Складне словосполучення

зазвичай є результатом поширення одного з компонентів простого словосполучення. Це також може бути поєднання двох простих фраз. Вони створюються головним чином на основі подвійного синтаксичного зв'язку. (丁, 1999, с. 162) Наприклад: 探索新材料 Tànsuǒ xīn cáiliào — дослідити новий матеріал, 著名的蒙娜丽莎肖像 Zhùmíng de méng nà lì shā xiàoxiàng — відомий портрет Мона Лізи, 头顶宁静的天空 Tóudǐng níngjìng de tiānkōng — мирне небо над головою.

Особливий тип складних словосполучень утворюють синтаксичні одиниці, у складі яких залежний компонент являє собою субстантивно-квантитативне (предметно-кількісне) або субстантивно-кваліфікативне (предметно-якісне) словосполучення. (Dejin & Cheng, 2008, с. 224-225)

Простими словами кажучи це коли у нас в реченні є означення й означувальне слово перед яким ставиться 的 de. Наприклад: 妈妈的车花了 Māmā de chē huāle — маминої машини немає, 五岁的狗 Wǔ suì de gǒu — собака з віком п'ять років, 人口稠密的村庄 Rénkǒu chóumì de cūnzhuāng — густонаселене село.

Класифікація за злитістю компонентів

За ступенем смислової злитості компонентів словосполучення поділяють на членимі — вільні і нечленимі — злиті. Лексико-семантичні особливості цих словосполучень пов'язані з їхніми функціонально-синтаксичними властивостями. Компоненти вільних словосполучень здатні функціонувати як окремі члени речення, тоді як обидва компоненти злитого словосполучення виконують роль одного члена речення.

Вільні словосполучення — вони виражають різноманітні семантичні відносини. Це, словосполучення із значенням приналежності.

Наприклад: 上海的名胜古几 Shànghǎi de míngshèng gǔ jǐ — найвідоміші місця в Шанхаї.

Злиті словосполучення також виражають різноманітні смислові відносини: словосполучення із загальним значенням вибірковості. Наприклад: 新闻之一 Xīnwén zhī yī- одна із новин, 最好的之一 Zuì hǎo de zhī yī-одна з найкращих.

Якщо ми розглянемо, кількісно-предметні (субстантивно-квантитативні) словосполучення, що позначають число предметів або масу речовини. Наприклад: 两个父母 Liǎng gè fùmǔ-два батьки, 一条腿 Yītiáo tuǐ — одна нога. Та предметно-якісні (субстантивно-кваліфікативні) словосполучення, що виражають відносини часткової кваліфікації предмета. Наприклад: 不可思议的女士 Bùkěsīyì de nǚshì — неймовірна леді, 一个不高的女孩 Yīgè bù gāo de nǚhái — дівчина не високого зросту. Можна зробити висновок, у цих словосполученнях залежний компонент є злитим словосполученням, що містить характеристику однієї з властивостей людини. (Flogado & Cárdenas, 1985, с. 70-71)

2.1.1. Структурні та функціональні типи словосполучень

Структурна класифікація словосполучення означає, що словосполучення можна класифікувати до граматичної структури двох слів у словосполученні, й розділити на 16 структурних типів. (*新中国成立70年: 中国语言学研究进入最繁荣时期*, 2019)

Найчастіше за все застосовується два типи структурних словосполучень.

Перше, 名 (代) + 动 (形) Míng (dài)+dòng (xíng) — іменник (займенник) + дієслово (модифікатор дієслова).

两者之间是陈述与被陈述的关系, 简言之, 谓能回答主语“是什么”或“怎么样”的问题。(*汉语词语*, б. д.)

Взаємозв'язок між ними — це значення затвердження і затверджуючого, тобто присудок відповідає на питання “що” або “як” й виступає в ролі підмета в реченні . Наприклад:

父母帮助 Fùmǔ bāngzhù — батьки допомагають (名+动) (іменник + дієслово)

心情激动树美丽 Xīnqíng jīdòng shù měilì — красиве дерево (名+形) (іменник + модифікатор дієслова);

她是博士 Tā shì bóshì — вона лікар (名+动词词组) (іменник + дієслівна словосполучення) ;

Друге, 动+名 (代) Dòng + míng (dài) — дієслово + іменник (займенник)

两者之间是支配与被支配的关系, 简言之, 宾语能回答动词“谁”或“什么”的问题。(汉语词语, б. д.)

Взаємозв'язок між ними — це зв'язок домінуючого і підпорядкованого, тобто об'єкт відповідає на питання дієслова “хто” або “що”. Наприклад:

喂她 Wèi tā — годувати її (动+代) (дієслово + займенник)

发现黄金 Fāxiàn huángjīn — знайти золото (动+名) (дієслово + іменник)

Функціональні словосполучення, вони зазвичай показують основну функцію. В основному поділяються на такі категорії: перший тип — це словосполучення іменники. (汉语词语, б. д.)

Підметом цього словосполучення є іменник, а функція цього словосполучення еквівалентна функції іменника. Наприклад: 上海和北京 Shàng huǎ hé běijīng — Шанхай і Пекін, 对虾饺子 Duìxiā jiǎozi — пельмені з креветками, 重庆以北 Chóngqìng yǐ běi — на північ від Чунціна.

Другий тип – це дієслівні словосполучення. (短语的功能类型, 2021)

Суб'єктом цього виду словосполучення є дієслово, а функція такого типу словосполучення еквівалентна функції дієслова. Наприклад: 清晰理解 Qīngxī lǐjiě — чітке розуміння; 生产加工 shēngchǎn jiāgōng — обробка виробництва.

(短语的功能类型, 2021) Третій вид — прикметникове словосполучення. (短语的功能类型, 2021) Основною частиною цього словосполучення є прикметник, і функція цього словосполучення еквівалентна функції прикметника.

Наприклад: 政治发 Zhèngzhì fādá —політика розвинена, 又大又小 Yòu dà yòu xiǎo —великий і малий, 国家有名 Guójiā yǒumíng — відома країна.

Моделі утворення словосполучень аналогічні моделям складних слів. Це призводить до того, що в китайській мові словосполучення і складні слова мають зовнішню формальну схожість, наприклад: 东西 dōng xī “схід і захід”— словосполучення, і 东西 dōngxī “річ” — складне слово. Відрізнити словосполучення від складного слова можна на основі фонетичної та семантичної характеристики: по-перше, у словосполученні однаковий силовий наголос падає на обидва компоненти — 多少 duō shǎo “багато та мало”, 大小 dà xiǎo “великий та маленький”, тоді як у складному слові силовий наголос зазвичай переноситься на перший компонент, у зв'язку з чим тон другого компонента слабшає або переходить у нейтральний — 多少 duōshao “скільки?”, 大小 dàxiào “розмір”. По-друге, кожний компонент словосполучення має власну семантику і виражає те чи інше значення, а семантика компонентів складного слова може слабшати або зникати зовсім. Наприклад: послідовність морфем 大小说 dà xiǎo shuō — словосполучення, у якому 小说 xiǎoshuō — одне складне слово, тобто “оповідання, повість”, а 大 dà “великий” - визначення до нього; інший переклад логічно неможливий. Оскільки оповідання не може бути одночасно маленьким і великим.

Ще однією ознакою, що відрізняє словосполучення від складного слова, є нероздільність останнього на компоненти: усі які мають два склади, між якими можна вставити будь-які інші, є словосполученням; якщо ж між ними вставити нічого не можна, вони становлять єдине слово.

Оскільки зв'язок між частинами складного слова в китайській та інших ізолюючих мовах здійснюється шляхом вільного примикання, не одержуючи формального вираження за допомогою спеціальних морфологічних показників, а також оскільки проблема кордонів китайського слова дотепер не одержала свого розв'язання, іноді буває важко, а в інших випадках і неможливо

розмежувати в межах двоскладового або трискладового комплексу складне слово і словосполучення. Наприклад: 上海大学 Shànghǎi dàxué “Пекінський університет” — без сумніву, є словосполученням, проте скорочення від нього 上大 Shàngdà, тобто з тим самим значенням. Може вже вважатися як словосполученням, так і складним словом. Окрім того, варто зазначити, що в путунхуа існують номінативні утворення, для яких характерним є двояке вживання: як слова і як словосполучення.

Окремо необхідно згадати так звані складні слова, утворені за синтаксичною моделлю, між компонентами яких встановлюються зв'язки, аналогічні зв'язкам між членами речення. Компоненти таких слів чітко розділяються за змістом і не втрачають свого фонетичного тону, а кожен компонент має власне — незалежне значення, тобто формально вони близькі до словосполучень, однак усе ж являють собою синтаксично неподільну єдність і, за рідкісним винятком, не допускають постановки жодних морфем між компонентами. Наприклад, у слові 縮短 Suōduǎn — зменшувати, скорочувати перший компонент 縮 Suō — стискати, скорочувати приймає другий компонент 短 Duǎn — короткий, як прямий додаток, формуючи разом із ним похідне загальне значення скорочувати до короткого часу.

Словосполучення створюються за певними моделями на основі існуючого між словами підрядного зв'язку. У складі словосполучення зазвичай розрізняють центральний компонент і компонент залежний.

Під час синтаксичного аналізу речення потрібно розрізнити такі поняття, як сполучення слів і словосполучення. Сполучення слів — це будь-яке об'єднання слів у реченні, тоді як словосполучення - це одиниця мови, що має певні семантичні та синтаксичні властивості.

2.2. Функції словосполучень у китайській мові

Визначення словосполучення, це вже зафіксована фраза в якому є два слова або включає декілька слів й утворює певну комбінацію слів у реченні, щодо особливості словосполучень вони є цікавими. Однак, несе за собою історію мови за граматичною структурою. Стосовно функції словосполучень у китайській мові, нам треба зрозуміти про що говориться й пишеться в реченні, тобто зрозуміти контекст речення та як правильно перекласти словосполучення, та якою частиною мови воно виступає.

2.3. Класифікація по центральному компоненту

Якщо ми розглянемо цю класифікацію словосполучень, саме за центральним компонентом, то в основну кількість словосполучень сучасної китайської мови можна поділити на субстантивні, ад'єктивні й дієслівні. Субстантивні — це в центральному компонент є іменник, ад'єктивні в центральному компоненті є прикметник й дієслівні центральному компоненті є дієслово. (陈, 2018, с. 413)

2.3.1. Субстантивні словосполучення

Субстантивне словосполучення або ще й називають — правильна іменникове словосполучення використовує іменник для представлення центрального компонента. Іменники можуть поєднуватися з іншим іменником, як і прикметники, займенники, числа, дієслова та прислівники. Подібно до складних слів, субстантивні словосполучення, які виражають зв'язки атрибутів, описують об'єкти, які мають асоційовані характеристики. Вони також може виражати присвійні, часткові, часові та просторові відносини. Нарешті, ці субстантивні словосполучення також можуть виражати відношення предмета до дії.

Субстантивні словосполучення широко представлені в сучасній китайській мові. Вони відрізняються великим структурно-семантичним діапазоном. Можливі найрізноманітніші комбінації слів, що виражають атрибутивні відносини. Тому визначити та чітко розмежувати різні типи іменників дуже важко. Зі структурної точки зору всі субстантивні речення можна поділити на дві групи, який містить вид 的 *de* або 之 *zhī*, й який не містить цих видів. Наприклад: 小山 *Xiǎoshān* — маленька гора, 铁质桌子 *Tiě zhì zhuōzi* — залізний стіл, 二十世纪 *Èrshí shìjì* — двадцяте століття, 博士的课本 *Bóshì de kèběn* — підручник лікаря, 五岁的孩子 *Wǔ suì de hái zi* — п'ятирічна дитина, 流浪之猫 *Liúlàng māo* - бездомна кішечка.

Наявність або відсутність службового слова 的 *de* є граматично релевантною, якщо функцію атрибута в побудові називного словосполучення виконує іменник. Структура без 的 *de* зазвичай позначає ознаку предмета як постійну, притаманну йому, таку, що впливає з природи предмета, тобто природне володіння або природна приналежність. (*Wen-Hua teng. yufa!*: *A practical guide to mandarin chinese grammar. — 2nd edition.*, 2017, с. 39)

Структура ж з 的 *de* зазвичай означає ознаку предмета як тимчасову, не властиву йому, а таку, що виникає через певні обставини. Підрядний елемент іменного словосполучення може бути виражений дзеркально-часовою або способовою формою дієслова. Наприклад: 真不实的信息 *Zhēn bù shí de xìnxi* — неправдива інформація, 建立新了的规则 *Jiànlì xīnle de guīzé* — встановлення нових правил.

У системі субстантивних словосполучень, ми повинні враховувати й такі синтаксичні одиниці складної структури. Наприклад: 孩子和父母的行为 *Háizi hé fùmǔ de xíngwéi* — поведінка дітей та батьків, 用一个不同的例子解决任务 *Yòng yīgè bùtóng de lìzi jiějué rènwù* - розв'яжіть задачу на іншому прикладі.

Особливістю цього типу словосполучень є те, що формант 的 de не можна поставити після першого компонента, вираженого іменником або займенником.

Субстантивно-квантитативні словосполучення

Субстантивно-квантитативні або ще називають предметно-кількісні словосполучення, вони мають як залежний компонент кількісний числівник, що приєднується до центрального компонента-іменника за допомогою службового слова-рахункового суфікса. Якщо, ми розглянемо ці словосполучення, то вони істотно відрізняються від власне субстантивних словосполучень. Вони позначають єдине поняття, вказують на число предметів. У їхньому складі не можна виділити предмет і властиву йому особливості. Синтаксичні одиниці цього типу є злитими словосполученнями і через це виконують функцію одного члена речення. Наприклад: 五个人 Wǔ gèrén — п'ять людей, 个一把椅子 Yī bǎ qiǎzi — один стілець, 三匹马 Sān pǐ mǎ три коня. Ці словосполучення можуть вказувати також масу й кількість речовини. У цьому випадку в конструкції замість суфіксів числа використовуються іменники одиниці вимірювання. (Zhu та ін., 2007, с. 40)
Наприклад: 三公斤肉 Sān gōngjīn ròu — три кілограма м'яса, 五升水 Wǔ shēngshuǐ- п'ять літрів води.

Субстантивно-кваліфікативні словосполучення

Субстантивно-кваліфікативні або ще називають предметно-якісні словосполучення являють собою поєднання іменника з якісним прикметником. Риса, позначена прикметником, характеризує одну зі сторін предмета-носія ознаки. Таким чином, залежний компонент словосполучень цього типу містить часткову кваліфікацію предмета. Формальним і граматичним засобом

позначення синтаксичних зв'язків між компонентами словосполучень служить порядок слів. Отже, прикметники завжди йдуть після іменників. (Loag, 2011, с. 280-281)

Наприклад: 坚强性格 Jiānqiáng xìnggé — сильний характер, 坚固螺母 Jiāngù luómǔ- міцний горішок.

Деякі словосполучення цього типу є ідіоматичними. Значення його складових було переосмислено і тепер вказує на риси характеру, психічні якості людини. (史, 2000, с. 78) Наприклад: 脸皮薄 liǎnpí báo — сором'язливий (дослівно: шкіра обличчя тонка), 嘴硬 zuǐ yìng- непоступливий (дослівно: рот твердий).

Субстантивні словосполучення особливого типу.

До субстантивних словосполучень слід віднести такі синтаксичні утворення. Наприклад: 说法语话的 Shuō fǎyǔ huà de — той хто говорить по-французьки, 开车的 Kāichē de — той хто водить машину. Особливість цього типу синтаксичної одиниці полягає в тому, що, 的 de з'єднуючи несубстантивного типу словосполучення, формальна форма перетворює їх на субстантивні словосполучення. (Matthews та ін., 2016, с. 274-275)

2.3.2. Ад'єктивні словосполучення

Прикметникове словосполучення — це синтаксична одиниця, у якій центральний компонент, репрезентований прикметником, поєднується з прислівником, який виступає підрядним компонентом.(张, 1963, с. 139)

Такий тип словосполучень виражає багаторівневий зв'язок, тобто конкретизує ознаку якості і водночас вказує на ступінь представленості цієї ознаки. Наприклад: 热极了 Rè jíle — черезвичайно спекотно, 颇为聪明 Pǒ wéi cōngmíng — дуже розумний, 非常近 Fēicháng jìn — черезвичайно близький.

Ад'єктивні словосполучення може бути комбінацією прикметника та іменника або дієслова, що виконує роль іменника, у транспонованому порядку. У цьому випадку символ визначається його внутрішнім змістом. Ця модель формулювання прикметників непродуктивна. Наприклад: 富于养分 fùyú yǎngfèn — багатий поживними речовинами, 等于拒绝 děngyú jùjué — рівносильний відмові, 忠于传统 zhōngyú chuántǒng — вірний традиціям. (张, 1963, с.23)

2.3.3. Дієслівні словосполучення

Поєднання словосполучень, є центральним компонентом в якому дієслово, називається дієслівним словосполученням. Залежними компонентами в цьому відмінку є іменники, прислівники, деякі дієслова. Словосполучення цього різновиду виражають об'єктні відносини, а також відносини кількісні, іноді вказують ступінь інтенсивності дії. Крім того, вони здатні позначати дію в реченні, ускладнену модальним значенням. Зрештою, ці словосполучення можуть представляти дію, пов'язану з різними обставинами.

З погляду структури дієслівні словосполучення поділяються на безпрієменникові. Наприклад: 走上正轨 Zǒu shàng zhèngguǐ — йти по трасі, 晒太阳 Shài tàiyáng — засмагати на сонці, 学习数学 Xuéxí shùxué — вчити математику. Також словосполучення ті що містять звичайні прийменники. Наприклад: 因病请假 yīn bìng qǐng jià — взяти відпустку через хворобу, 躺在床上 tāng zài chuáng shàng — лежати на ліжку, 依次就坐 yī cì jiù zuò — сідати по порядку.

Дієслово може також поєднуватися з прислівниками ступеня. Дієслівні словосполучення цього різновиду вказують ступінь інтенсивності тієї чи іншої дії. Наприклад: 颇为不满 pǒuwéi bù mǎn — бути дуже незадоволеним, 大大地提高 dàdà de tígāo — значно підвищити. У сфері дієслівних словосполучень

варто відзначити таку особливість китайської мови, як паралельне співіснування двох форм одного і того ж словосполучення — безприйменникового і з звичайним прийменниковим словосполученням. (史, 2000, с. 76) Наприклад: 走路 zǒu lù / 在路上走 zài lù shàng zǒu — йти по дорозі, 躺床 tǎng chuáng / 躺在床上 tǎng zài chuáng shàng — лежати на ліжку.

Висновки до другого розділу

Словосполучення являє собою семантико-граматичну єдність, що складається з двох і більше знаменних слів, між якими існує підрядний зв'язок, і яке виступає як першоеlement усіх синтаксичних структур, від простого речення до складного синтаксичного цілого.

В цьому розділі ми розглянули такі аспекти: класифікація словосполучень, функції словосполучень у китайській мові: визначення, особливості, класифікація по центральному компоненту, субстантивні словосполучення, ад'єктивні словосполучення й дієслівні словосполучення.

Ми дізналися що є подвійна класифікація словосполучень, тобто структурну — за кількістю компонентів і семантичну — за смисловою злитістю компонентів, а також за центральним компонентом. Залежно від кількості значущих слів у словосполученнях цей клас загальних синтаксичних одиниць можна розділити на дві великі групи: прості і складні речення. Прості словосполучення — це фрази, що складаються з двох значущих слів, які виражають одне значення й можуть представляти різні поняття: теми, якості, поведінка, процеси. Складними словосполучення- можна назвати фрази, що складаються з трьох або більше значущих слів. За ступенем смислової злитості компонентів словосполучення поділяють на членимі — вільні й нечленимі — злиті. Вільні словосполучення – вони виражають різноманітні семантичні відносини. Злиті словосполучення також виражають різноманітні смислові відносини: словосполучення із загальним значенням вибірковості. Щодо центрального компоненту, то в основну кількість словосполучень сучасної китайської мови можна поділити на субстантивні, ад'єктивні й дієслівні . Субстантивні — це в центральному компонент є іменник, ад'єктивні в центральному компоненті є прикметник й дієслівні центральному компоненті є дієслово. Стосовно дієслівних словосполучень воно включає у себе дієслово.

Отже, сама граматична структура словосполучень має особливе значення у реченні, та поняття як правильно перекласти речення та який буде

сенс. Незважаючи на те що складно зрозуміти саму структуру словосполучення, але ми повинні усвідомити що воно може складатися з двох слів або більше які вже є фіксовані й виконують певну функцію у реченні.

ВИСНОВКИ

Словосполучення — 词组 *cízhǔ*, які часто називають фразами, - це фіксовані відрізки мови, в яких два або більше слів утворюють певну комбінацію і часто вживаються разом у різних реченнях. Слова і словосполучення можуть утворювати речення самостійно, які є однослівними реченнями або словосполученнями, але не можна сказати, що слова і словосполучення є фразами. Китайська належить до мов ізольюючого типу, під якими зазвичай розуміють мови, у словах яких не виражене їхнє відношення до інших слів і, як наслідок цього, не маркована їхня синтаксична функція в реченні. Синтаксична функція слова виявляється через його стосунки з іншими словами в реченні, які виражаються за допомогою порядку слів і вживання службових слів. Як і в китайських реченнях, словосполучення має певний і фіксований порядок слів. Він відіграє важливу роль у граматичній будові мови. Залежно від внутрішньої природи слів, різноманітних зв'язків і відношень між явищами навколишнього світу та нашими думками про нього слова поєднуються між собою за певними закономірностями. Словосполучення створюються за певними моделями на основі існуючого між словами підрядного зв'язку. У складі словосполучення зазвичай розрізняють центральний компонент і компонент залежний.

Під час синтаксичного аналізу речення потрібно розрізняти такі поняття, як сполучення слів і словосполучення. Сполучення слів — це будь-яке об'єднання слів у реченні, тоді як словосполучення - це одиниця мови, що має певні семантичні та синтаксичні властивості.

Отже словосполучення завжди буде мати сенс речення, й правильну граматичну структуру.

论文摘要

词组—通常被称为短语--是固定的语音单位，其中两个或更多的词语组成一个特定的组合，并经常在不同的句子中一起使用。词和短语可以单独构成句子，是单字句或短语，但词和短语不能说是短语。汉语是一种孤立的语言，一般理解为词语不表达与其他词语的关系，因此，它们在句子中的句法功能并不明显。词组是根据某些基于词与词之间的从属关系的模式而产生的。一个短语通常有一个中心成分和一个从属成分。

在解析一个句子时，你需要区分单词组合和短语等概念。词语组合是句子中的任何词语组合，而短语则是具有某些语义和句法特性的语言单位。

因此，词语和短语本身的语法结构在句子中具有特殊的意义，如何正确翻译句子，其意义是什么，是一个概念。即使很难理解一个短语的结构，我们也应该意识到，它可以由两个或多个已经固定的词组成，在句子中具有特定的功能。一个短语总是具有一个句子的含义和正确的语法结构。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акбудақ, К. Г., & Вечоринська, Т. В. (2020). “*Історія Китайської Мови*”.
2. Ємельянова, Д. В. (б. д.). *Деякі проблеми викладання граматики китайської мови українським студентам*.
3. Нечитайло, М. (2018). *Основні тенденції, методи та предмети досліджень граматики та синтаксису китайської мови (на матеріалах наукових праць китайських і зарубіжних мовознавців)*.
4. Dejin, L., & Cheng, L. (2008). *A practical chinese grammar for foreigners (revised edition)*. Beijing Language and Culture University Press.
5. Flogado, Á., & Cárdenas, M. (1985). *La sintaxis estructural del idioma chino (mandarín estándar): Un manual*. Habana: Universidad de La Habana,.
6. Jerome, L. P. (2016). *Chinese psycholinguistics // the routledge encyclopedia of the chinese language* (C. Sin-Wai, J. Minett & F. Li Wing Yee, Ред.). Routledge.
7. Loar, J. K. (2011). *Chinese syntactic grammar: Functional and conceptual principles*. Peter Lang Publishing.
8. Matthews, S., Yip, V., Huang, C.-R., & Shi, D. (2016). *Relative constructions (chapter 9) // A reference grammar of chinese /*. Cambridge University Press.
9. Zhu, J., Ein, L., Mitarb, U., & Cordes, R. (2007). *Chinesische Grammatik für Deutsche-und Übungsbuch mit Lösungen*. Helmut Buske Verlag GmbH.
10. *Wen-Hua teng. yufa!: A practical guide to mandarin chinese grammar. — 2nd edition.* (2017). Routledge.
11. *汉语历史语法研究70年(二)*. (б. д.).
12. *汉语介词词组词序的历史演变*. (б. д.).
13. *汉语口语语法 Grammar of spoken chinese*. (1979).
14. 马, 建., & 马, 氏. (2010). *商务印书馆*.
15. 林, 玉. (1983). *汉语语法学— 湖南教育出版社*. 林玉山.
16. *汉语历史语法是2021年中西书局出版的图书*. (2021).
17. 丁, 声. (1999). *现代汉语语法讲话*. 商务印书馆.
18. 史, 锡. (2000). *常用词语漫话*. 北京师范大学出版社.
19. 陈, 冉. (2018). *现代汉语语法学*. 北京大学出版社.
20. 张, 弓. (1963). *现代汉语修辞学*. 天津人民出版社.
21. 劲, 荣. (2014). *现代汉语形容词生动形式的语用价值*. 中国社会科学出版社.

НАУКОВІ СТАТТІ

22. Синтаксис української мови “Словосполучення як синтаксична одиниця речення”. (б. д.).
23. Chinese word combinations - language trainers USA blog | language trainers USA blog. (б. д.).
24. Combined ideograms in Chinese characters – Chinlingo. (б. д.).
25. Deux méthodes phonologiques pour une même langue. (2015).
26. Méthode d'apprentissage des caractères chinois. (б. д.).
27. Peverelli, P. (б. д.). “The history of modern chinese grammar studies”.

28.S-Y, W., (ed), W., & Sun, C. (б. д.). “The oxford handbook of chinese linguistics”.

ЕЛЕКТРОННІ ДЖЕРЕЛА

29.(б. д.). <https://aclanthology.org/P18-1227.pdf>.

30.*Chinois mandarin : Grammaire*. (б. д.). <https://lgidf.cnrs.fr/chinois-mandarin-grammaire>.

31.*Enseigner la traduction du chinois au français à des locuteurs des deux langues*. (2020, 3 січня). <https://hal.science/hal-02427558/document>.

32. 新中国成立 70 年: 中国语言学研究进入最繁荣时期. (2019, 28 серпня). <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1643067743944914798&wfr=spider&for=pc>.

33. 中国短语研究的历史. (б. д.).

https://wenku.baidu.com/view/003253b9561810a6f524ccbff121dd36a32dc4de.html?_wkts_=1679341713234&bdQuery=.

34. 新中国成立 70 年: 中国语言学研究进入最繁荣时期. (2019, 28 серпня). <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1643067743944914798&wfr=spider&for=pc>.

35. 汉语词语. (б. д.). <https://baike.baidu.com/item/词组/8481390>.

36. 短语的功能类型. (2021, 25 грудня).

<https://baijiahao.baidu.com/s?id=1720087846942977131&wfr=spider&for=pc>.